

Trezen sklep v TOZD PI

SVET TOZD PI JE OD USTANOVITVE ZDRUŽENEGA PODJETJA NA SVOJEM SESTANKU 3. 4. 1973 PRVIČ RAZPRAVLJAL O VIŠINI VREDNOSTI TOČKE NA OSNOVI SVOJIH POSLOVNIH REZULTATOV. OB ZELO TEHTNO PODANI RAZLAGI DOSEŽENEGA REZULTATA SO SODELOVALI V RAZPRAVI VSI ČLANI SVETA, ZAVEDAJOČ SE TUDI TEŽAV, KI JIH NI MALO. RES JE, DA SMO V SVOJEM POSLOVANJU DOSEGLI BOLJŠE REZULTATE KOT DRUGE TOZD, KAR DOKAZUJEJO TUDI KOLIČINSKI REZULTATI, VENDAR NE MOREMO MIMO TEGA, DA SO TUDI DRUGE TOZD IZPOLNILE SVOJE PLANSKE NALOGE IN IMAJO DOBIČEK, KI JIM OMOGOČA MINIMALNO IZPLAČILO VREDNOSTI TOČKE.

V mesecu marcu je kumulativni uspeh osnova za izplačilo OD. Obračun uspeha je narejen po TOZD in za celotno podjetje. Ta uspeh je za našo enoto 13,55%, FI 2,52, IVET 6,22, skupne službe 0,90 in za celotno podjetje 4,46%. To je glede na nedovršeno proizvodnjo in stroške končnega stanja nedovršene proizvodnje še kar uspešno. Po pravilniku o delitvi OD ima pravico do povišanja vrednosti točke samo TOZD-PI, to pa zaradi tega, ker pravilnik pravi, da enota, ki ima zgoraj omejen % manjši od 3%, ne sme izplačati višje vrednosti točke od lanskega leta tj. 4,28 din. Čeprav je enota IVET izpolnila pogoje za povišanje vrednosti točke, ji od-

stotek ne dovoljuje izplačila OD na ravni preteklega meseca.

Glede na to, da se nahajamo v obdobju poskusnih obračunov, leti se bodo morali še nenehno izpopolnjevati, je potrebna pri določanju vrednosti točke precejšnja previdnost.

Prihajamo v obdobje, ko v združenem podjetju Litostroj ne bodo vse TOZD imele enake vrednosti točke, zato se bomo morali navaditi tudi na neenake OD.

Člani sveta TOZD-PI so s polno mero politične odgovornosti sprejeli sklep, da se izplača na osnovi obračuna za mesec februar OD za mesec marec v vrednosti točke 4,50 din.

Razpravljali so o potrditvi vrednosti točke, in poudarili, da bomo v planski operativi TOZD morali usmeriti vsa prizadevanja v dobro programirano delo. Na podlagi tega bomo v obratih posvetili vso pozornost izpolnjevanju plansko predvidenih postavk v mesečnih planih in se zavzemali za njihovo izpolnjevanje. Omenili so, da so v prvem samostojnem obračunu ustvarili nekaj sredstev za rezervo. Člani sveta TOZD-PI so se zavzeli, da teh sredstev »ne pojedjo«, temveč da se pripravijo za obdobje težav, ko bodo s temi sredstvi lahko krili tudi sklade. Ta sredstva bi v pozitivnem poslovanju namenili predvsem za nabavo nove prepotrebne opreme, za stanovanjsko izgradnjo in za drugo. V kolikor bi bilo naše poslovanje ali v drugi TOZD negativno v daljšem obdobju, bi bilo potrebno izdelati sanacijski načrt. Med drugim so poudarili, da bodo družbeno-politične organizacije TOZD-PI morale več prispevati k reševanju določene problematike. Te organizacije bi morale biti tudi pobudniki pravilne obveščeniosti vseh članov po oddelkih. Posebno v sedanjem času, ko se začena obdobje delegatskega odnosa, so člani TOZD tisti, ki so dolžni razlagati neposrednemu proizvajalcu sprejeta stališča, prav tako pa na seji posredovati predloge neposrednih proizvajalcev.

— Sil —

Pozdrav 1. maju

Spet je tu — ves mlad, poln sonca, cvetja in pesmi, ponosen, razigran ob vihrajočih zastavah in veselju, ki vre iz srca:

svobodni dobri prvi maj!

Ni bil vedno tak. Dolgo je čakal na svoje zmago-slavje, predolgo je misel nanj počivala globoko zakopana v tistih, ki so hrepeneli dočakat dan, ko bo rdeči nagelj vzcvetel tudi na njihovih prsih.

Še so, ki niso uzrli njegove zarje, ne čuli njegovega vriska, ne občutili toplote, ki jo izžareva.

PRVI MAJ — mladosti žar, ljubezni čar, svobode glas...

K nam je prišel. Za nas vse je tu. Tudi zate: Janez, Jože, Lojze, in zate Majda, Anica in Tončka — odprite mu svoja srca na stečaj in zapojte z njim pesem o svobodi, mladosti in dobrih ljudeh; pesem dela, ki se poraja iz veselja do življenja, in spremlja ljubezen do ljudi in zemlje.

Zapojmo, prijatelji, zapojmo; naj živi PRVI MAJ — da njegov svit ne bi ugasnil z večerom in pesem ne izzvenela z nočjo — naj vstaja za nas vsako jutro nov in pomlajen, vesel in delaven, svoboden

PRVI MAJ

V aprilu so nas obiskali predstavniki gospodarske zbornice SR Srbije, predstavniki sekretariata za gospodarstvo in občinske skupščine iz Beograda, prav tako pa tudi predstavniki slovenske gospodarske zbornice in šišenski župan. Dipl. inž. Marko Kržišnik in pomočnik direktorja dipl. inž. Darinko Kolbl sta gostom pokazala podjetje. Posebej so se zanimali za proizvodnjo dieselskih motorjev, ki jih Litostroj dobavlja ladjedelnici TITO iz Beograda.

Več novih samoupravljalcev

Pred dnevi se je sestel politični aktiv TOZD-PI. Delo in naloge so tako obsežne, da bo potrebno še mnogo sestankov. Izdelali bodo program dela družbeno-političnih organizacij, predlagali bodo komisije za posamezna področja dela v svetu TOZD in drugo.

Idejo o sestankih vodstva z neposrednimi proizvajalci po oddelkih so dali prav ti sestanki, saj se je v praksi izkazalo kot zelo koristno in spodbudno še posebej, če so dogovori bili tudi realizirani. Vsake tri mesece se bodo sestali vsi člani TOZD-PI na sestanku, kjer bodo govorili o svojem kvartalnem delu in ocenili svoje delo. Menim, da je bistvo samoupravnih odnosov prav delo po TOZD in v prihodnje bodo posvetili še večjo pozornost temu, da bi okrepili organe upravljanja z novimi delavci. Iz novo priklju-

čenih služb in oddelkov bi ustanovili komisije za obravnavo in spremljanje področij dela, kot je: gospodarska problematika, kadrovska problematika, vprašanja nagrajevanja in drugo. Glede na zelo aktualne obravnave, kot je razprava o gospodarskem načrtu, ceniki, obračun po TOZD in veliko število zaposlenih v TOZD, mora vodstvo sveta TOZD in poslovnega odbora pravočasno pripraviti dnevni red tako, da bodo predvsem upoštevali stališča družbeno-političnih organizacij. Sindikalni odbor mora izdelati pregled

vseh naših delavcev, ki sodelujejo v raznih organih in komisijah združenega podjetja.

Politični aktiv se bo v prihodnje ukvarjal predvsem s problemi naše TOZD in sicer s stanovanjskimi problemi, z integracijo, z informiranostjo, z zasedenostjo kapacitet itd.

Položaj Litostroja se je v letošnjem letu na vseh področjih dela izboljšal, tako kot smo si želeli že leta poprej. Dogovore upoštevamo in jih poskušamo realizirati, čutiti je večjo odgovornost predvsem do neposrednih proizvajalcev. Ob prizadevanju vseh zaposlenih bomo upravičenosti teh dogovorov dokazali z boljšimi poslovnimi rezultati.

Pregled trimesečnih rezultatov dela

V našem podjetju smo o TOZD razpravljali že v 1972. letu in jih dokončno tudi formirali. Strokovne službe so med pripravami osnovnih izhodišč za dokončen prehod na poslovanje podjetja, na osnovi TOZD po že sprejetem sporazumu pripravile tudi osnovne pokazatelje letnega načrta za leto 1973 na novih osnovah. Razbremenitev količinskega naloge že poteka po TOZD. Rezultate fizičnega obsega skupne proizvodnje — skupne in blagovne proizvodnje ter blagovne in interne realizacije po proizvodnih grupah in TOZD ter skupne, blagovne proizvodnje, blagovne in interne realizacije za celotno podjetje, vam ponazarjamo v spodnji tabeli.

Naziv proizvoda	Izvršitev načrta I.—III. 1973 %	Izvršitev let. načrta %	Odnos nasproti I.—III. v 1972 %
Vodne turbine	91,8	15,3	98,3
Črpalke	100,2	25,4	118,7
Žerjavi in reduk.	88,7	46,6	80,4
Oprema za cementarne	14,5	4,5	13,0
Diesel motorji	27,8	6,3	43,0
Talna transportna sred.	156,0	16,3	112,2
Hidravlične stiskalnice	76,3	25,9	115,9
Strojni deli	46,8	12,7	59,2
Orodje	91,9	22,6	69,3
TOZD - FI	82,4	18,7	89,8
Ulitki jek. litine	105,9	24,9	93,9
Ulitki sive litine	101,6	27,1	128,9
Ulitki spec. litine	104,4	27,4	70,2
Zvarjenci	94,3	25,6	93,1
Odkovki	101,1	27,0	73,5
TOZD - PI	100,5	25,9	95,6
Kisik	111,6	28,0	94,9
TOZD - IVET	111,6	28,0	94,9
Tiskovine	76,7	23,0	57,5
TOZD - ZSE	76,7	23,0	57,5
Skupna proizvodnja	93,2	22,6	93,2
Blagovna proizvodnja	83,8	19,6	88,7
Blagovna realizacija	76,1	17,8	84,7
Interna realizacija	111,0	29,0	100,4

Gibanje proizvodnje je bilo v prvem tromesečju leta 1973 tako, kot ga je bilo po večletnih opazovanjih pričakovati. Od letnega poprečja po navadi zlasti močno odstopata januar in julij. Zaradi slabe proizvodnje v januarju, je v prvem tromesečju skupni proizvodni načrt dosežen le 22,6%. Od začrtanih smernic močno odstopajo: oprema za cementarne, diesel motorji, strojni deli, hidravlične stiskalnice in žerjavi.

Največje spremembe so po navadi poleg omenjene januarske še marca in decembra v pozitivni smeri ter julija v negativni. To nihanje do neke mere nakazuje različno izkoriščanje kapacitet po posameznih mesecih, saj je bila

med poprečno najnižjo in najvišjo proizvodnjo v 1972. letu 6,8%. Pri tem pa maksimalna mesečna proizvodnja ne pomeni tudi polnega izrabljanja kapacitet.

Odvijanje procesa skupne, blagovne proizvodnje, blagovne in interne realizacije za celotno osnovno proizvodnjo v prvem tromesečju 1973. leta napram načrtu, vidimo na spodaj začrtanem diagramu.

Fakturirana realizacija se odvija v skladu z načrtovano. Pri izvozu ni dosežen tromesečni načrt, opažamo pa preseg napram letu 1972. Gibanje fakturirane realizacije za domači trg in izvoz nam pokažejo spodaj navedeni podatki.

	Izvršitev načrta I.—III. 1973 %	Izvršitev letnega načrta %	Odnos I.—III. 1972 %
Domači trg	120,4	29,4	133,1
Izvoz	64,3	18,5	223,1
Podjetje	102,5	26,3	144,8

Osebnih dohodkov so bili izplačani v skladu s fakturirano realizacijo. V januarju je mesečni načrt

presežen delno zaradi večjega števila izvršenih nadur. Podatke imamo le za januar in februar.

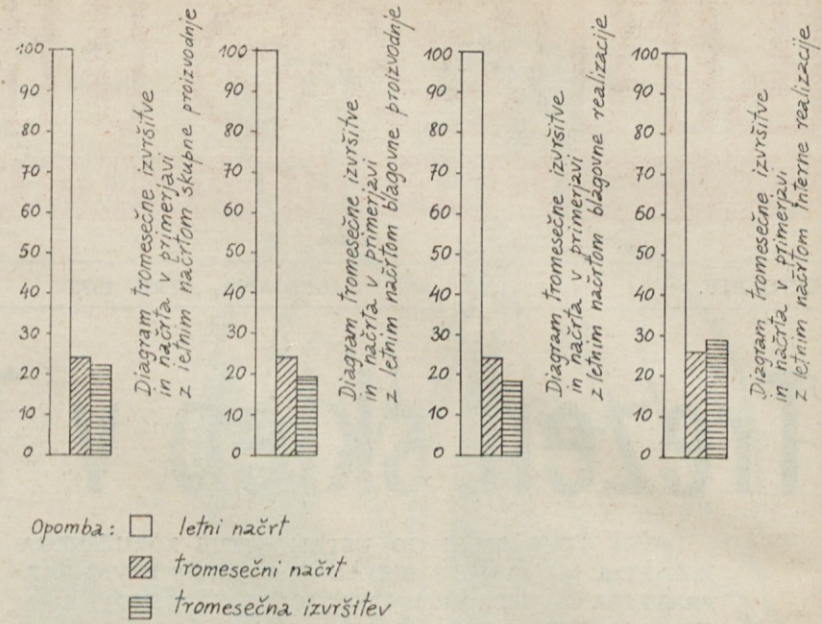
	Izplačano nasproti mesečnemu načrtu %	Izplačano nasproti letnemu načrtu %	Izplačano nasproti 1972 %
Januar	106,4	12,1	120,1
Februar	101,8	8,0	115,7

TOZD FI		Informacija o izpolnjevanju količinskega plana											
Vrsta proizvoda	Leto 1973	1973											
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Turbine	2400	83	166	250	333	414	500	583	666	750	833	916	1000
Talni transport	2200												
Diesel - motorji	1200												
Preoblikovalni stroji	1100												
Črpalke	900												
Žerjavi	800												
Strojni deli	750												
Cementarne	150												
Orodje	130												
Skupno TOZD FI	9630												

Legenda: Dinamični plan po gospodarskem načrtu Izvršeno

Stanje: 31.3.1973

Družbeni načrt SR Slovenije za obdobje 1971—73, predvideva za dosego postavljenih osnovnih ciljev ekonomsko-družbenega razvoja za industrijo poprečno stopnjo rasti 7,8, kar je lanska stopnja presega. Industrijska dejavnost je glede količinske proizvodnje izpolnila zastavljeno nalogo. Ostanejo nam še tri leta za dosego postavljenih proporcij pod pogoji stabilnejše proizvodnje. Delež industrije v skupnem družbenem proizvodu naj bi se povečal za 0,4% z večjim poudarkom na predelovalni industriji, čigar delež bi se povečal za 2,4%. V letu 1972 je dosežen tempo rasti v zadnjih 4 letih najnižji. Iz poročil industrijskih podjetij je razvidno, da so v letu 1972 bila podjetja v glavnem zadovoljna z naročili. Oskrba z domačim reprodukcijskim materialom se je tega leta poslabšala. Preskrbljenost z uvoženim reprodukcijskim materialom se prek leta ni bistveno menjala, tudi likvidnost se ni zboljšala. Le 10% podjetij je bilo zadovoljno s stanjem plačanih računov. Ne-

koliko manj so imela podjetja težave s krediti. V primerjavi s slovensko industrijo ima naše podjetje podobne probleme. Dodali bi lahko še poglavitni problem: pomanjkanje delovne sile — strugarjev, ključavničarjev, varilcev in čistilcev. V kovinski industriji je opaziti tendence upadanja proizvodnje v

jugoslovanskem merilu, prav isto opažamo tudi v našem podjetju. Upam, da bodo v bližnji bodočnosti postavljeni določeni pozitivni ukrepi, s katerimi bo tudi naše podjetje lahko odpravilo najhujše probleme in s povečano stopnjo rasti v proizvodnji prispevalo k slovenski in jugoslovanski rasti proizvodnje. SE

Dejavnost aktiva ZMS TZ Litostroj

Tudi v mesecu marcu je bila naša mladinska organizacija dokaj aktivna. Po uspehi 26. seji konference aktiva ZMS Litostroj v mesecu februarju ni prišlo do upadanja aktivnosti mladine. Nasprotno, delavnost se je celo stopnjevala, kajti zadali smo si zelo odgovorno nalogo. Bili smo sklicatelji zbora mladih samoupravljalcev kovinske-elektro industrije in ladjedelništva severozahodnega dela Slovenije.

Z organizacijo tega zbora smo dokazali, da mladina nikakor ne želi sedeti križem rok, ampak da hočemo aktivno sodelovati v graditvi naše samoupravne družbe. Ob zaključku zbora so mnogi delegati izrazili mnenje, da bi se

mladi samoupravljalci tudi v bodoče sestajali na takih zborih, kajti le-ta se je izkazal za izredno koristnega. Nekaj dni pred tem zborom, 5. 3. 1973, smo sklicali prvo razširjeno sejo predsedstva aktiva ZMS

Litostroj in aktiva mladih komunistov. K sodelovanju smo povabili tov. Karla Korošca — svetovalca generalnega direktorja, ki nam je razložil gospodarski načrt Združenega podjetja Litostroj za leto 1973. Tov. Korošec je podaril, kako velik je pomen novega cenika za uspešno finančno poslovanje združenega podjetja, posebno pa še za vsako TOZD posebej. Obravnavali smo tudi dodatek št. 1 k samoupravnemu sporazumu, ki vsebuje osnove za sprotno ugotavljanje uspeha TOZD. Omeniti je potrebno, da so se mladinci udeležili sestanka v velikem številu. Udeleženci sestanka so menili, da bi se morali tako večkrat sestati ter na sestankih obravnavati vse važne spremembe, dopolnila in ostale zakonske akte, ki vplivajo na naše poslovanje.

OBISK MLADINE IZ »LIBELE«

Da bi se čim bolj spoznali in izmenjali izkušnje, smo v prejšnjem mesecu sprejeli v goste mladince iz tovarne tehtnic »LIBELA« Celje. 60-članska delegacija si je v spremstvu predstavnikov uprave podjetja in članov predsedstva mladinskega aktiva ogledala našo tovarno. Seznanili smo jih z razvojem naše tovarne, proizvodnim programom, delom samoupravnih organov, družbeno-političnih organizacij in mladinske organizacije.

Novice iz TOZD PI

Člani sindikalnega odbora TOZD PI so na svojem rednem mesečnem sestanku poudarili, da je ena temeljnih nalog organizacije v tem, da bi krepili v svojih vrstah delovno sposobnost, ter v tem, da bi delavci lahko neposredno odločali o gospodarski politiki podjetja.

V svoj odbor so pritegnili nove člane iz priključenih služb in oddelkov, tako da bodo sedaj ustanovili komisije, ki jih čaka veliko dela. Zavzemajo se za to, da bi sindikalna vodstva čim bolj odsevala razpoloženja in mnenja, potrebe in interese delavcev, po drugi strani, da bodo sposobna delavce obveščati, spodbujati njihovo aktivnost in jih mobilizirati za organizirane akcije. V TOZD-PI smo to uspeli doseči prek rednih mesečnih proizvodnih sestankov, na

katerih so delavce seznanili o vrsti proizvodnih in družbenih dogajanj v TOZD in združenem podjetju.

Kratka, vendar zanimiva razprava je stekla o nagrajevanju proizvodnih delavcev, ki so po sedanjem sistemu nagrajevanja z dolgoletnim delovnim stažem izenačeni z novodošlimi. Zato so predlagali, da bi sistem nagrajevanja izpopolnili, tako da bi delavci imeli različne dohodke. Ta razlika naj bi bila izražena predvsem s stalnostnim dodatkom.

Govorili so še o obiskih bolnikov, ki so več kot tri mesece v bližnjem staležu, o okrevanju, o sindikalnih rekreacijskih tekmovanjih in o poročilu o nadomestilu škode oškodovancem požara v garderobi jeklolivarne.

SIL

Prva redna seja predsedstva aktiva ZMS Litostroj je bila še vedno v znamenju 26. redne seje konference in zbora mladih samoupravljalcev.

Na sejo smo povabili tudi predstavnike samoupravnih organov, družbeno-političnih organizacij in uprave podjetja (inž. Volfand, tov. Nemanič, tov. Tomažič, inž. Potočki in tov. Krilič). Obravnavali in analizirali smo sklepe 26. seje konference aktiva ZMS Litostroj. Na podlagi analize sklepov bodo komisije pri predsedstvu takoj izdelale svoje akcijske programe.

Na seji so še posebej poudarjali, da moramo aktivno delovanje prenesti v aktivne v TOZD, kjer moramo zainteresirati vsakega mladega delavca za samoupravno in politično delo.

Vsi predstavniki samoupravnih organov in družbeno-političnih organizacij so pozitivno ocenili naše delo in nam s tem dali veliko moralno podporo. Na seji smo pri predsedstvu aktiva ZMS Litostroj ustanovili štiri komisije ter sekretariat pri predsedstvu.

V delu komisij in sekretariata smo vključili že aktivne mladince

ter vse tiste, ki so zainteresirani za delo ZMS.

Novo ustanovljeni sedemčlanski sekretariat bo pripravljaj sejo predsedstva aktiva ZMS Litostroj in koordiniral delo komisij ter aktivov po TOZD.

ŽELJE SO SKUPNE VSEM

Razlike med mladimi in starimi so le v miselnosti

V MLADIH JE TISTI OGENJ, KI JE GIBALO VSEGA NAPREDNEGA IN DINAMIČNEGA. TEGA SE ZAVEDAJO POLITIKI, VODITELJI LJUDSTVA, FILOZOFI IN PRAV TO SO V ZADNJEM ČASU PRIČELI SPOZNAVATI TUDI NAŠI GOSPODARSTVENIKI, KI DAJEJO MLADIM PROIZVAJALCEM VEDNO VEČ BESEDE PRI UPRAVLJANJU PODJETJA.

Da bi izvedeli, v kakšni meri so mladi Litostrojčani seznanjeni z novimi organizacijskimi ukrepi v Litostroju, kako je s položajem mladih v našem podjetju ter končno, kje bodo praznovali prvomajske praznike, smo šestim mladincem zastavili naslednja vprašanja:

1. Kaj menite o novih organizacijskih ukrepih v Litostroju?
2. Vaše mnenje o položaju mladih delavcev v podjetju?
3. Kako nameravate preživeti prvomajske praznike?

POLDE ŽNIDARŠIČ
strugar v FI

1. Sem član predsedstva ZM v FI in ugotavljam, da nam mladim uveljavljanje novih ukrepov nudi več možnosti za medsebojno sodelovanje. Naj pripomnim, da do sedaj med posameznimi oddelki ni bilo takšne sodelave, kot bi vsi želeli. Prepričan sem, da bomo tudi zaradi novih ukrepov v prihodnje dosegali večje delovne uspehe.

2. Ze odkar sem bil vajenec, pa do danes, se je odnos starejših Litostrojčanov do nas mladih precej spremenil. Čeprav imamo sedaj več veljave, naše delo vseeno še ni dovolj cenjeno. Zdi se mi, da je pri sprejemanju pomembnih sklepov samoupravnih organov vse premalo čutiti glas mladih. Žal moram priznati, da tudi

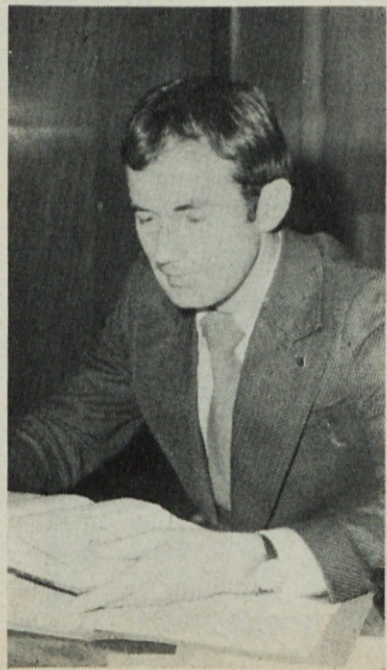

Želel bi le, da bi pri vključevanju v vrste samoupravljalcev veljali kot merilo le sposobnost in znanje mladincev. Upam, da bo sodelovanje mladih Litostrojčanov s starejšimi delovnimi tovariši še tesnejše in bolj uspešno. Po mojem mnenju spori med mladimi in starimi izvirajo le iz razlike v miselnosti, želje za uspeh in procvit Litostroja pa so jim skupne.

3. Se ne vem, kam bom šel za prvomajske praznike. Če bo lepo vreme, bi najraje šel kam ven iz Ljubljane.

VOJISLAV VUJOŠEVIČ
diplomirani ekonomist v izvozu črpalk

1. Novi organizacijski ukrepi so prav gotovo velik korak naprej. V bistvu gre samo za to, da bi te ukrepe, ki so pravzaprav šele v povojih, uspeli izpeljati tudi v samoupravljalški praksi. K temu, da je do teh sprememb sploh prišlo, je prav gotovo pripomoglo tudi pismo predsednika Tita. V mesecih po pismu so se tudi mladi člani ZK v Litostroju pričeli v vse večji meri vključevati v delo samoupravnih organov. Pripomnim naj, da smo v zadnjih mesecih tudi bolj obveščeni o vsem, kar se dogaja v podjetju, a tudi sodelovanje med vodilnimi tovariši v podjetju in mladimi komunisti, je tesnejše in bolj plodno. Mislim, da je delo TOZD kot pri vseh stvarih v začetku, dokaj težavno, morda bo prišlo celo do kakšnih nepravilnosti, toda na podlagi prejšnjih izkušenj bomo lahko dosegli zastavljene cilje.

JOŽE ŽELJAN — tehnični kontrolor v FI

1. Nove oblike organizacije v Litostroju dajejo možnost slehernemu članu našega kolektiva, da odloča o vseh pomembnejših vprašanjih, ki se tičejo samega podjetja; dajejo možnost, da svoje delovne sposobnosti uveljavi na delovnem mestu. Z načinom organizacije po TOZD je delo posameznega oddelka prav gotovo prišlo še bolj do izraza. Glede na to, da smo šele na začetku uveljavljanja TOZD, menim, da te organizacijske oblike še niso dokončno razvite, saj še marsikatera področja ni dodelana. V TOZD večkrat lahko opazimo pomanjkljivosti, ki jih bomo skušali čimprej odpraviti.

2. V zadnjem času gledajo člani družbeno-političnih organizacij v podjetju na mlade z mnogovrstnim spoštovanjem, kot do sedaj.

2. Položaj mladega delavca je odvisen predvsem od njega samega, od tega koliko znanja pokaže na delovnem mestu, v šoli in kakšen odnos ima do svojih tovarišev pri delu. Po drugi strani bi tudi starejši Litostrojčani lahko našli več razumevanja za želje in težnje mladih, predvsem bi jim morali dati spodbudo in v njih krepiti voljo do dela. Eden osnovnih vzrokov, zakaj mladi delavci zapuščajo Litostroj, ni problem šolanja in izobrazbe, saj naše podjetje nudi mlademu človeku mnogo možnosti za izobraževanje, pač pa mlade ljudi tare stanovanski problem in prenizki osebni dohodki. Mladi Litostrojčani prejemaajo v razmerju do starejših delavcev, a tudi v razmerju do delavcev enake starosti v drugih slovenskih podjetjih, vse prenizke osebne dohodke.

3. Za prvi maj bom z litostrojčkim sindikatом odšel na Češko.

JOŽE GIODANI
obratni električar VET

1. Z uveljavljanjem TOZD v podjetju je neposredni proizvajalec dobil večji vpliv na neposred-

no proizvodnjo. S tem smo, kar se tiče odločanja delavcev, dosegli določen napredek. Čeprav osebno nisem toliko aktiven kolikor bi lahko bil, sem vseeno kar dobro obveščen o novih gospodarskih ukrepih. Kar pa se tiče obveščeni nasploh, naj povem, da je mladina vse premalo obveščena tudi zaradi lastne nezainteresiranosti za te in podobne gospodarske ukrepe, ki jih sprejemajo v Lito-

stroju in sorodnih gospodarskih organizacijah.

2. Po 26. seji ZMS Litostroja in po 3. konferenci ZKJ smo si mladi delavci priborili večji vpliv na delovnih mestih, prav tako imamo tudi na političnem polju več besede. Preje so nas starejši Litostrojčani gledali zelo pomilovalno, a tudi za enako, dobro opravljeno delo smo mlajši dobivali nižje osebne dohodke kot starejši delavci. V zadnjem času se je glede tega marsikaj spremenilo in tako nam bolj izkušeni delavci dajejo več možnosti, da pokažemo, kaj znamo. Menim, da je sedaj na nas samih, kako bi opravičili zaupanje starejših. Glede na vpliv članov ZK na naše delavce, bi predlagal, da bi se Litostrojčani — člani ZK čim bolj angažirali pri prevzgoji in pravilni usmeritvi tistih mladincev, ki so še premalo aktivni, ali tistih, ki so pod vplivom tujih ideologij.

3. Za prvomajske praznike sem želel iti na Češko, toda ker je bilo preveč prijavljenih, sem izpadel. Mislim, da bi bilo bolj pravilno, da bi omogočili takle izlet čim več Litostrojčanom in ne samo stotim. Zdi se mi tudi, da so nekateri Litostrojčani kar abonirani na te izlete. Ker mi je potovanje na Češko padlo v vodo, bom šel za prvi maj s prijatelji v planine.

MAJDA REŠEK
fakturistka v SSP

1. Uveljavljanje predpisov TOZD v našem podjetju se mi zdi zelo ustrezen ukrep, toda menim, da bo potrebno še marsikaj izpopolniti, seveda, če želimo doseči še večje uspehe. Novi gospodarski ukrepi naj bi omogočili slehernemu članu kolektiva, da bi lahko realno ocenil tako svoje, kot tovarišev delo. Prav tako bi mu ti ukrepi morali dati možnost, da bi odločal tudi o svojih osebnih dohodkih. Naj pripomnim še, da je z uveljavljanjem TOZD omogočeno mladini vključevanje v aktivno delo samoupravnih organov, kar smo do sedaj v precejšnji meri pogrešali.

2. Moram reči, da se položaj mladih izboljšuje. Mladinci se uspešno vključujejo v samoupravne organe. V DS, UO, pa tudi v sindikalni organizaciji je vse več predstavnikov mladine. Res je, da lahko v vseh teh samoupravnih telesih mladi izražamo svoje želje, ni pa od nas odvisno, v koliki meri se nam bodo le-te izpolnile. Žal moramo ugotoviti, da imajo starejši Litostrojčani večji vpliv in več besede pri samoupravljanju kot njihovi mlajši tovariši. Čeprav se je položaj mladine izbolj-

šal, menim, da bi imeli mladinci mnogo več volje do dela, če bi jim starejši bolj zaupali in jim s svojim delom dajali dober vzgled. Izkušenejši, starejši delovni tovariši bi morali za mlade, ki so večkrat žal premalo zainteresirani, prirediti razne seminarje. Na teh seminarjih naj bi mladince seznanjali predvsem z uspehi, a tudi s problemi samoupravljanja.

3. Proste prvomajske dni bom porabila za študij in za pripravo na izpite, ki jih bom imela v juniju.

FADIL EMINIĆ
elektromonter iz FI

1. Ker sem se šele pred dnevi vrnil iz JA, nisem z novimi gospodarskimi ukrepi v Litostroju, žal dovolj seznanjen. Lahko pa vam povem, kaj se je po pismu predsednika TITA dogajalo v vojski. Razmere so se bistveno spremenile, disciplina se je zboljšala, a tudi odnosi med podrejenimi in nadrejenimi so se uredili.

2. Zdi se mi, da starejši člani kolektiva gledajo na delo nas mladih s precejšnjim nezaupanjem. Morda nam ne verjamejo in to zaradi njihovih bogatejših delovnih izkušenj. Moram pa reči, da so za tak odnos kdaj pa kdaj mladinci sami krivi, saj se večkrat po nepotrebnem zaletavajo z glavo ob zid. Najtežji problem, ki pesti mlade, je pomanjkanje stanovanj, saj Litostroj, po mojem mnenju, izgubi največ mladih sodelavcev prav zaradi tega, ker jim ne more nuditi stanovanj.

3. Za prvi maj bom šel domov, v Sanski most. Nameraval sem sicer iti na izlet na Češko, ali pa na rally, pa kot novinec v Litostroju žal nimam še dovolj denarja.

Slike Fadila Eminića ne objavljamo, ker je bil v času fotografiranja odsoten

J. P.

Vinko Kabaj

Lepljenje kovin in nekovin

(Nadaljevanje in konec)

Dandanašnji imamo na izbiro več vrst lepil, izdelanih na bazi epoksi smol in so pretežno dvokomponentna. Z njimi, pri pravilni uporabi, dosežemo strižno-natezno trdnost v mejah od 2,5 do 5 kp/mm², natezna trdnost je v mejah od 6 — 8 kp/mm² ter tlačna trdnost od 12—16 kp/mm². Ta lepila so razmeroma odporna tudi proti vplivu temperature in zdržijo od 100 do 350 °C in več, to pa zavisi od polnila ter uporabljene vrste strjevalca. Z uporabo toplote pri lepljenju se čas strjevanja zniža za 10-krat, pri čemer se trdnost bistveno ne zmanjša, pri nekaterih lepilih pa celo nekoliko zveča. Danes razpolagamo že z lepili, ki so trajno obstojna in se njihova trdnost tudi po daljši dobi ne spremeni. Taka vrsta lepil je priporočljiva za lepljenje folij za oplatenje, lepljenje keramičnih plošč, pri zgradbah iz kovin in lesa itd. Manj odporna so dvokomponentna lepila na bazi poliestrov, ki

jih sicer tudi s pridom uporabljamo za lepljenje kovin. Uporabljamo jih tudi v gradbeništvu kot dodatek betonu za boljšo in trdnostno vezavo. To dosežemo z uporabo epoksi lepilnih smol. Razmerje dodatka smol v betonski mešanici je 7 težinskih delov smole na 100 težinskih delov betona. Taka vrsta betona ne propušta nobene vlage, vezava pa je hitrejša.

Lepila na bazi topljenih poliestrov in alfacianokrilatov so večinoma zelo uporabna v strojništvu. Dosežejo izredno visoko natezno-strižno vrednost v mejah med 4,5 do 6 kp/mm². Lahko jih uporabljamo v mrzlem ali toplim stanju in so odporna pri temperaturi do 200 °C ter obstojna še pri 50 °C. Ta lepila, posebno še alfacianokrilate, uporabljamo za hitro lepljenje tesnil, ležajev, tuljk, za fiksiranje stojnih vijakov, matic itd., tam kjer nastopajo veliki specifični pritiski, ter pri zračnosti medsebojno lepilnih delov od 0,01 do 1,5 mm. Čas strjevanja teh lepil

v hladnem stanju je največ do 15 ur, v poltoplem stanju — 60 °C pa 10 minut. To velja tudi za prej omenjena lepila na bazi epoksi in poliesterskih lepilnih smol. Praksa in izkušnje pri lepljenju kovin odpirajo nove možnosti uporabe raznih vrst lepil, ki danes lepijo prav vse vrste materialov, celo zlato in drago kamenje. Dandanes lepila celo nadomeščajo spajkanje, varjenje in kovičenje. Uporabljamo jih tudi za površinsko zaščito (poliesterska lepila, klor kavčuk lepila in specialna lepila na bazi epoksi in fenolnih smol) pri čemer je nanos debel od 0,3 do 5 oziroma celo do 10 mm. Prav tako so lepila, kot smo že omenili, dodatek betonu kot izvrstna izolacijska sredstva proti vlagi. Mešajo jih z betonom ali pa jih nanašajo v tankih plasteh na beton. Plasti so poprečno debele od 0,5 do 2 mm. So raznobarvne, to pa predvsem zaradi lažje kontrole posameznega sloja.

Pri nas vlada še dokaj zastarela miselnost in bojazen pred uporabo lepil, ki jih moderne zahodne države mnogo bolj poznajo. Da bodo tudi pri nas uporabljali in cenili lepila tako kot drugod, bomo morali prebroditi še marsikatero težavo.

Srečanje smučarjev

XI. SREČANJE SMUČARJEV NA SORIŠKI PLANINI

Dom na Soriški planini je letos odprt vsa zimsko sezono. Prav to je omogočilo litostrojским smučarjem, da izvedejo svoje tradicionalno srečanje skoraj cel mesec prej kot zadnja leta. Cesta sicer ni bila splužena, kar je zlasti tehnični ekipi pripravilo dokaj težav, vendar se je kljub temu zbrala na planini kar velika družina privrženecv »bele opojnosti«.

Snega na kupe

Obilica snega je ponovno potrdila, da ima planina izredno ugodne pogoje za zimsko rekreacijo še v času, ko je komaj 500 m nižje v vasi že vse rumeno trobentic in drugega pomladnega cvetja.

V takem ni bilo težko pripraviti tekmovalnih prog; tekaško in veleslalomsko trasirati in dobro utrditi, skakalnice konstrukcijsko izoblikovati in primerno prirediti, posebno proggo za TRIM pa izbrati in pripraviti tako, da bo primerna za mlado in staro. Tehnična ekipa se je potrudila in vse je bilo nared, ko so na planino v sobotnem jutru začeli prihajati smučarji. Marsikom se je med potjo sicer globoko pogreznila noga v sneg,

toda — brez nje ni prišel na planino nihče.

S skoki se je začelo

Kdor še ni od blizu doživel tiste tekmovalne mrzlice, ki spremelja srečanja smučarjev, mu bo težko povedati, kako zares gre že kar v začetku. Vodstvo tekmovalnja se po zgledu letošnjih večjih mednarodnih prireditev (Oberstdorf, Holmenkolen, Planica) dolgo ni moglo odločiti, ali na odreže odskočno mizo ali skrajša nalet.

Ostalo je tako, kot je bilo pripravljeno in tekmovalje je med obveznimi kapljami dežja steklo kot po »žnorc«. 21 skakalcev se je poganjalo z naletišča, kot da jim en nov svetovni rekord na leto ni dovolj.

Končni seštevek dveh najdaljših skokov je pokazal, da so bili enako dolgi kar trije. Šele z upoštevanjem poskusnega skoka je bil pravično določen vrstni red za medalje in sicer:

1. Janez Hafner, SSP
2. Branko Sršen, FI
3. Marijan Klemen, SSP

Finalistom se mudi

Nihče ni pričakoval, da bodo v teku finalisti pobrali vse tri medalje, toda priznati je treba, da so tekli zagrizeno od starta do cilja. (Vsakršna primerjava in asociacije na izpolnjevanje proizvodnih nalog odpadejo, ker je šlo v tem tekmovalstvu za individualno akcijo).

Zmagal je Alojz Rupnik pred Dušanom Škarabotom in Brankom Sršenom, ki je s tem že nazakazal svoj odločen korak k osvojitvi zmage v kombinaciji. Zanimivo je, da se je v borih 17 sekundah zvrstilo od šestega do dvanajstega mesta kar 7 tekmovalcev, med njimi tudi veterani Milan, Srečo in Tone — lahka jim »špura« tekaška... Tudi dekleta Mira, Vida in Dragica so vztrajale do konca in na cilju požele viharen aplavz. Zakaj še vedno samo tri?

Veleslalom odprta vrata

Disciplina, v kateri je udeležba najmočnejša in tudi zmaga največ velja, je gotovo veleslalom. Letos jo je v velikem slogu osvojil Branko Sršen (FI) pred Markom Trškonom (ICL) in Dušanom Škarabotom (FI), ki si delita drugo in tretje mesto. Tekmovali so tudi učenci ICL, od katerih se je marsikdo šele letos naučil smučati. Priznati je treba, da so se nekateri kar dobro držali, medtem ko je bila za druge progga pač še preveč zahtevna. Najboljši so bili Po-

ljanšek (sedmi v skupni uvrstitvi), Blumauer (sedemnajsti) in Novosel (sedemindvajseti).

Zlata smučka in pokal za finaliste

Z zmago v veleslalomu je Branko Sršen postal tudi prvak v kombinaciji — z rezultatom kot ga doslej še ni dosegel nihče pred njim. Drugi je Alojz Rupnik, tretji pa lanski zmagovalec Dušan Škarabot — vsi iz TOZD FI. Njim gre tudi zasluga, da so finalisti osvojili polmetrski prehodni pokal, prav tako z rekordnim številom — 8,5 pik. Druga je bila TOZD SSP (v postavi Hafner, Klemen, Lesar, Zupančič), tretja pa ICL (Trškan, Grom, Poljanšek).

STARO IN MLADO — VSE ZA TRIM

Nekaj čez 60 udeležencev srečanja se je za konec pomerilo še na krajši TRIM proggi. Nadvse zanimivo je bilo opazovati množico tekmovalcev, ki so na ploščadi ob domu čakali na štart, in še bolj prizadevanja le-teh, ko so se na dani znak drug za drugim poganjali za čimboljšo uvrstitev na

sicer kratki proggi. Da je šlo zares, dokazujejo doseženi časi od najboljšega, ki je opravil z vsemi zaprekami na poti v 2 minutah in 18 sekundah, do zadnjega, ki je za isto delo porabil le trikrat toliko. Da smeja in dobre volje pri tem ni manjkalo, res ni treba posebej omenjati.

ZDRAVSTVUJ, SORICA

Sodniška komisija pod vodstvom ing. Borisa Tertnika je imela hitro izračunane rezultate in na ploščadi ob domu je novi predsednik sindikata tov. Franc Krajnc (ki je zvesto spremljal vsa tekmovalja), razdelil zmagovalcem zaslužena priznanja. Zrebanje nagrad je postreglo z dodatnimi zabavnimi vložki, potem pa je planina kar kmalu osamela.

Po prijetni smuki do zadnjih krpic snega nad odcepom v Danje so zahrumeli motorji avtomobilov. Od smučki na prtljažnikih je curljalo, obrazi udeležencev pa so žareli kolikor bolj so se vozila spuščala v dolino.

Spet je za nami eno nepozabnih srečanj na naši planini.

ETO

Odšli so v pokoj

Konec januarja letos je odšel v pokoj naš dolgoletni sodelavec Albert RESMAN, vrtalec-rezkalec v težki obdelavi. V Litostroju je bil od 11. 10. 1947.

V pokoj je odšla tudi Marija DOLINAR, samostojni knjigovodja v FRP. V Litostroju je bila od 1. marca 1949 do 13. februarja 1973

28. februarja je odšel v pokoj dolgoletni sodelavec Avgust MARTINI — varilni instruktor in svetovalec. V Litostroju je bil od 24. 10. 1946.

Se mnogo zdravih, mirnih in zadovoljnih let jim želimo v zasluženem pokoji.

Pisali so o nas

Da so Titovi zavodi Litostroj eden od soustvarjalcev naše težke in bazične industrije, nam pričajo številni sestavki, ki so priobčeni v mnogih jugoslovanskih časopisih. Omenjeni časniki pa ne pišejo samo o proizvodnih uspehih našega podjetja, temveč tudi o delu samoupravnih organov, delu mladinske organizacije v Litostroju ter o našem izobraževalnem centru. Od množice zapisov smo izbrali le nekatere, ki jih ob tej priložnosti ponatiskujemo.

Delo je 27. II. 1973 objavilo članek z naslovom: »Vzvod za naš izvoz«, kjer govori o delovanju skupščinskega sklada za kreditiranje in zavarovanje izvoznih poslov. Ta deluje na podlagi vlog ustanoviteljev, to se pravi gospodarskih organizacij. Med članicami jih je osem iz Slovenije, med njimi Litostroj, Ljubljanska banke ter Iskra Commerce. Delo je dne 1. III. 1973 objavilo članek z naslovom: »SEV: Nove vezi«, kjer

govori o tem, da so jugoslovanske banke doslej ustanovile pet bančnih konzorcijev z bankami vzhodnoevropskih držav, članic SEV. Kreditiranja dolgoročnih kooperacijskih poslov je med redki našimi podjetji deležno tudi podjetje Litostroj z bolgarskim poslom.

Ljubljanski dnevnik je 23. II. 1973 objavil vest z naslovom »Naša Ramu I«, kjer obvešča bralce, da so v »Litostroju«, »Rade Končar« in »Metalni« pričeli s proizvodnjo opreme za HE Ramu v Novi Gvineji. Turbine za HE bo dobavil Litostroj. »Dnevnik« je 6. III. 1972 objavil članek z naslovom: »Najbolj optimističen izvoz«, kjer beremo o tem, da bodo v šišenski občini v letošnjem letu izvozili za skoraj 48 milijonov dolarjev, največji izvozniki pa bodo verjetno Litostroj, Agrostroj in Avtomontaža. »Večer« iz Maribora je dne 12. III. poročal o zboru mladih samoupravljalcev, ki je bil 10. III. v Litostroju, pod naslovom »Mladi in ustavna dopolnila«. Pomemben podatek je, da so se tu zbrali delegati mladih okoli 70 OZD kovinske, elektro in ladjedelniške panoge.

13. III. 1972 je Večer iz Maribora objavil članek z naslovom »Prvi poskusi uveljavljanja«, kjer govori o delavski kontroli kot prvi neposrednega delavskega samoupravljanja. V članku je omenjen Litostroj, kjer so poskušali ugotoviti, zakaj je delavska samoupravna kontrola sploh potrebna. Na kratko povzeto: zaradi vedno večjega števila negativnih dejanj, pomanjkanja poslovne mora-

ZAHVALA

Zahvaljujem se sindikalni organizaciji IC za obisk in darila, ki so mi jih prinesli ob moji bolezn. Viktor Urankar

le, neučinkovitosti in nemoči pravo- sodnih organov itd., itd.

O naših izvoznih uspehih so pisali še »Privredni Vjesnik« iz Zagreba dne 22. II. 1973 pod naslovom: »Turbine in oprema za pet hidroelektrarn«, kjer govori o naši opremi za inozemske elektrarne, »Novi list« iz Reke dne 24. II. 1973 pod naslovom »Naša podjetja grade hidroelektrarno v Novi Gvineji«, »Ekonomska politika« iz Beograda dne 19. II. 1973 pod naslovom »Vest iz Litostroja«, kjer zve- mo, da bo Litostroj tega in prihodnjega leta izvozil v Sovjetsko zvezo in druge dežele SEV 270 hidravličnih stiskalnic v vrednosti 50 milijonov dinarjev, »Nova Makedonija« iz Skopja je 24. II. objavila vest z naslovom »Litostroj, Rade Končar in Metalna proizva- jajo opremo za HE v Novi Gvineji«.

»Privredni pregled« iz Beograda je 16. III. 1972 objavil članek z naslovom »Investicijska dela in trgovina«, kjer piše o ekonomskih odnosih med Jugoslavijo in Sirijo. Na vidnem mestu v članku omenja, da sta »Rade Končar« in »Litostroj« dobavila Siriji več črpalnih postaj.

»Ekspres« iz Beograda je 24. III. 1972 objavil članek z naslovom »Stividor je zaplaval po Savi«. Iz članka zve mo, da so v ladjedelni- ci Tito splavili prvega od deset remorkerjev, ki jih to podjetje gradi za »Sudimport« iz Moskve. Motorje za te ladje so izdelali v Litostroju. O tem so istega dne poročale tudi »Večernje novosti« iz Beograda pod naslovom »Stividor v Savi«, kjer tudi poudarjajo, da je ladijske motorje izdelal Li- tostroj.

»Varaždinske vesti« so 15. III. 1973 pod naslovom »HE Varaždin« objavile članek, kjer govore o tem, da na gradbišču HE Varaždin več kot 1300 delavcev »Hidroelektrne«, »Metalne«, »Litostroja« in »Rade Končarja« hite z zemeljskimi deli za akumulacijsko jezero.

O našem izobraževalnem centru sta pred dnevi pisala dva časnika in sicer Prosvetni delavec 2. III. 1973 in ljubljansko Delo 4. 3. 1973.

LETNI DOPUST

V letošnjem letu bomo izkoristili letni dopust po istih načelih in pod istimi pogoji, kot lansko in nekaj prejšnjih let. Temeljni zakon o delovnih razmerjih, oziroma zakon o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu, ki je le prehodni in usklajuje TZDR z ustavnimi dopolnili, novosti na tem področju ne prinaša.

Kdaj in v katerih primerih pridobi delavec pravico do koriščenja dopusta?

Delavec si pridobi pravico do letnega dopusta po enajstih mesecih nepretrganega dela in ga ima pravico izrabiti v vsakem letu, če ni imel presledka v svojem delu. Če delavec neposredno ali v roku treh dni pride iz ene delovne organizacije v drugo, oziroma če se vrne v petih dneh po odslužitvi kadrovskega roka v podjetje, pa je še prej izpolnjeval pogoje, si pridobi pravico do dopusta.

S temi določili so zajeti delavci v rednem delovnem razmerju s polnim delovnim časom, (torej tudi upokojujenci, ki so po upokojujti ponovno sklenili delovno razmerje, ne glede na to, če prejemajo ali ne prejemajo pokojnine), nadalje delavci, katerih skrajšan delovni čas je z zakonskimi določili izenačen s polnim delovnim časom, delavci, ki delajo manj kot polni delovni čas, toda najmanj 4 ure dnevno, imajo pravico do ustreznega dela letnega dopusta glede na delovni čas, toda najmanj 14 dni ob upoštevanju, da izpolnjujejo pogoje za pridobitev letnega dopusta.

Določitev dolžine letnega dopusta

Pri določitvi dolžine letnega dopusta, ki traja najmanj štirinajst in največ trideset delovnih dni (le v posebnih primerih traja izjemooma več kot trideset, v nobenem primeru pa ne več kot šestdeset delovnih dni) se upošteva delovne pogoje delovnega mesta, delovno dobo in druga obdobja, ki so izenačena z delovno dobo, posebne socialne razmere, v katerih živi delavec, invalidnost, obolenost za posebnimi boleznimi.

Pravilnik o delovnih razmerjih TZ Litostroj določa osnove za določitev dolžine letnega dopusta in sicer:

- kot prva osnova za določitev dela letnega dopusta veljajo merila po izvršeni analitični oceni delovnih mest
- kot druga osnova veljajo merila po analitični oceni delovnih mest po kriterijih za delovne pogoje tj. za »D« kriterije
- kot tretja osnova se upošteva vsa delovna doba
- kot četrta osnova za določitev dela letnega dopusta so posebni socialni pogoji in drugi izredni primeri
- kot peta osnova za določitev dela letnega dopusta je udeležba v NOB in invalidnost.

Delavcem se določa letni dopust skupaj po navedenih osnovah, vendar le pod pogojem, da skupno število letnega dopusta ne sme biti v nobenem primeru večje od 30 delovnih dni in ne manjše od 14 delovnih dni razen v primerih, kot je to določeno za odštevanje prostih sobot in za določanje dopusta za delo v tujini.

Ker prihaja pri vštevanju oziroma odštevanju prostih sobot od celotne dolžine letnega dopusta do nejasnosti, še v zvezi s tem kratko pojasnilo:

Iz določil TZDR (čl. 154) nedvomno izhaja, da se prosta sobota ne more izenačiti z dnevom tedenskega počitka, kar je utemeljeno tudi v ustreznih določilih zakona o državnih praznikih, po katerem se naslednji dan po državnem prazniku šteje kot praznik samo v primeru, če pade eden od prazničnih dni na nedeljo, kakor tudi iz določil čl. 65 TZDR, po katerem traja letni dopust delavca najmanj 14 in največ 30 delovnih dni. Glede na navedena določila se prosta sobota šteje kot delovni dan, zato je računanje prostih sobot v letni dopust utemeljeno in sicer se za letni dopust od 14 do vključno 21 delovnih dni všteta 2 prosti soboti, za letni dopust od 22 do vključno 30 delov-

nih dni pa 3 proste sobote. Kot najvišja možna osnova za vštevanje prostih sobot se vzame 30 delovnih dni dopusta in nikakor ne več kot izračunanih 30 delovnih dni dopusta.

Delavec ima pravico izrabiti svoj letni dopust v nepretrganem trajanju; le na njegovo zahtevo oziroma z njegovo privolitvijo sme delovna skupnost odobriti, da ga izrabljuje v dveh delih. Prekinitev letnega dopusta lahko nastane iz več razlogov, vendar delovna organizacija oziroma odgovorna oseba ne more delavcu prekiniti letni dopust, če ne obstaja zares opravičen razlog. V primeru, ko je delavec prekinil letni dopust iz omejenih razlogov, mu je delovna organizacija dolžna zagotoviti nadaljevanje dopusta takoj, ko ni več razlogov, ki so bili krivi prekinitev.

Čas dopustov ni več daleč, turistični in gostinski delavci se že pripravljajo na poletno sezono, zato mislim, da bo teh nekaj navedenih osvetlitev pravic in dolžnosti glede letnega dopusta botrovalo lažji izbiri kam in za koliko časa na dopust!

K. I.

Več stanovanj za mlade

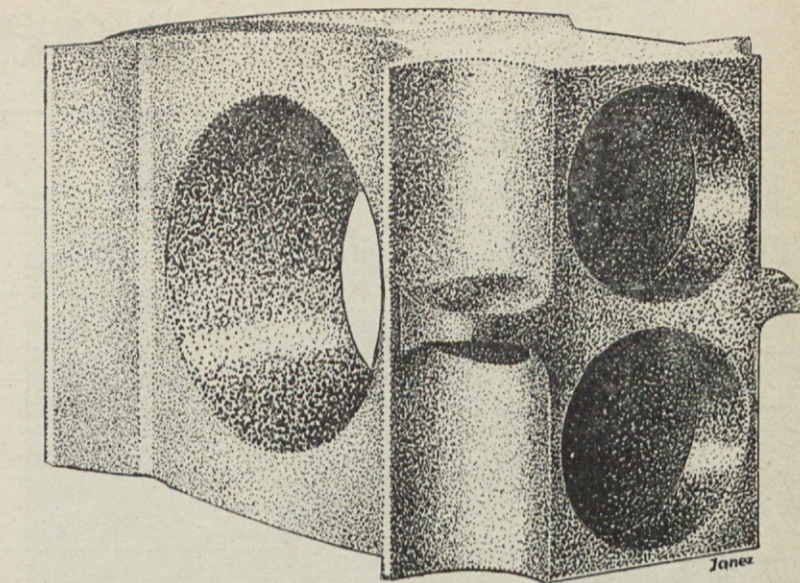
Vsakodnevne prošnje za dodelitev stanovanja, odobritev posojila, nakup stanovanja, individualno gradnjo ali popravilo stanovniške hiše so me spodbudile, da članom delovnega kolektiva posredujem informacijo s tega področja dejavnosti v Združenem podjetju Litostroj.

Ob pregledu članka decembrske številke glasila »LITOSTROJ« pod naslovom »Prihodnja skrb za stanovanje«, katerega je avtor ZSE, me je zanimalo, kaj je od tega realizirano in koliko so se stvari premaknile naprej. Dejstvo je, da se je zadeva premaknila, da bodo v mesecu aprilu začeli izvajati preadaptacijo terasnih prostorov samskega doma na Djakovičevi 10, s katerim bomo pridobili 46 novih samskih ležišč. Letošnje jesen bi morali pričeti z gradnjo dveh

stolpičev, v katerih bi v letu 1974 pridobili 150 novih samskih ležišč. In kaj menijo v ZSE o centralnem razdeljevanju stanovanj, ki jih zasedajo posamezniki, razpolagajo pa z njimi TOZD? S temi stanovanji, kakor tudi z novo dograjenimi stanovanji je razpolagal v preteklosti UOP, ki jih je razdeljeval posameznim strokovnim delavcem ali TOZD. Te pa so stanovanja razdeljevale najpotrebnejšim delavcem na podlagi pravilnika.

ZSE je predlagala UO ZP, da za razdelitev takih stanovanj ustanovi centralno komisijo ZP Litostroj, ki bo izdelala kriterije in predloge za razdeljevanje tistih stanovanj, ki niso razdeljena po TOZD. Teh stanovanj praktično ni, saj so v njih upokojujenci, nekdanji člani delovnega kolektiva, ki so si pridobili stanovanjsko pravico in se sedaj iz kakršnih koli vzrokov ne izselijo. Ti morajo stanovanje predati podjetju, če ne izpolnjujejo drugih od sedaj veljavnih zakonskih predpisov. Takih primerov je letno le tri do štiri. Prošnje za taka stanovanja bodo zbirali v ZSE, kadrovske službi ali kje drugje, o čemer bo dokončno sklenil UO ZP. Komisija bo zbrala in pregledala vse prošnje, nakar bo na podlagi že prej določenih kriterijev podala predlog za dodelitev stanovanj.

Na zboru kolektiva smo tudi mi sprejeli samoupravni sporazum o plačevanju 6% prispevka od bru-

Pravica do predčasne upokojitve

Nov sistem pokojninskega in invalidskega zavarovanja vsebuje vrsto sprememb, ki pa si jih ljudje zelo različno razlagajo. Ker je zanimanje za to področje izredno veliko, sem se odločila, da v današnjem sestavku nekoliko bolj podrobno razložim možnosti predčasne upokojitve v pogojih novega sistema.

Po zakonodaji, ki je bila v veljavi do 31. 12. 1972, je zavarovaneec lahko pridobil pravico do predčasne starostne pokojnine, ko je dopolnil starost 55 let in pokojninsko dobo 35 let (starost 50 let in pokojninsko dobo 30 let za ženske). Nova pokojninska zakonodaja ne predvideva možnosti predčasne upokojitve razen seveda v primeru invalidnosti, pač pa imajo zavarovanci na podlagi 72. člena zveznega zakona o temeljnih pravicah iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja možnost predčasne upokojitve še do konca letošnjega leta, če do 31. 12. 1973 izpolnijo predpisane pogoje. Po tem roku se zavarovanci ne bodo mogli predčasno upokojujiti.

Za vsako leto predčasnega odhoda v pokoj, to je upokojujtev pred dopolnjenostjo starostno mejo 60 oz. 55 let se pokojnina zniža za 1,33%. Seveda se pokojnina zniža tudi glede na manjšo pokoj-

ninsko dobo in sicer za vsako leto pokojninske dobe za 2%.

Zavarovancem, ki izpolnijo pogoje za predčasno upokojujtev v letošnjem letu, se odmerja pokojnina od pokojninske osnove, izračunane po novih predpisih, to je na osnovi 10-letnega povprečja osebnega dohodka s tem, da upošteva v izračunu dohodke, dosežene od 1. 1. 1966 dalje. Dohodki iz preteklih let se revalorizirajo na raven dohodkov iz leta 1972 s količniki, ki jih je sprejela skupščina skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja in so bili objavljeni v Uradnem listu SRS št. 10 in 11/73.

Zavarovanci, ki so pogoje za pridobitev pravice do predčasne pokojnine dosegli že v letu 1972 pa te pravice niso izkoristili, imajo možnost predčasne upokojitve na podlagi pogojev doseženih v preteklem letu. V tem primeru jim pokojninsko osnovo lahko izračunajo na podlagi predpisov, ki so veljali do konca leta 1972.

V zvezi s spremembami v pokojninsko-invalidski zakonodaji pa bi vse zainteresirane opozorila na brošuro, ki jo pripravlja Delavska enotnost in bo izšla konec aprila. Brošura podrobno obravnava vse pravice zavarovancev iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja. V knjižnici bo objavljen tudi družbeni dogovor o zmanjševanju pokojnine upokojujencem, ki ponovno stopijo v delovno razmerje, opravljajo samostojno dejavnost ali delo na podlagi pogodbe o delu. S pomočjo te brošure si bo lahko tudi vsak sam izračunal, kolikšno pokojnino bo na podlagi novih predpisov prejel. S tem pa si bo marsikdo olajšal odločitev: v pokoj, da ali ne?

H. C.

TOZD razdeljena na osnovi samoupravnega sporazuma.

Torej, za mlade družine in samce se obeta lepa perspektiva. Vsi zaposleni, ki nimajo urejenega družinskega stanovanjskega vprašanja, imajo pa možnost za namensko varčevanje, naj zaprosijo svete TOZD za posojilo. Sveti TOZD podpirajo individualne gradnje ali popravila stanovniških poslopjij vseh zaposlenih, seveda v okviru sredstev, ki so namenjena v te namene.

Predsedstvo Zveze mladine ZPL je razpravljalo o stanovanjski problematiki in predlagalo, naj bi se sedanji prispevek samoupravnega sporazuma povečal od sedanjih 6% na 8%. Ta 2% naj bi ostala izključno na razpolago za reševanje stanovanjske problematike v podjetju. Predlog zasluži vso podporo, vendar bo potrebno izdelati podrobno analizo, ki naj pokaže, če ZPL to sploh zmore.

POŠKODBE V MARCU

V mesecu marcu smo imeli v našem podjetju 45 poškodb, od tega 7 na poti v službo oz. iz službe.

V TOZD PI — livarna sive litine 7, livarna jeklo litine 12, pločevinarna 4, v TOZD FI 14, v TOZD IVET 4, v TOZD SSP 3, v TOZD LINT, ZSE, ICL 1 poškodbo.

Zaradi poškodb smo izgubili 571 delovnih dni; v TOZD PI — livarna sive litine 88, livarna jeklo litine 183, pločevinarna 37, v TOZD FI 130, v TOZD IVET 71, v TOZD SSP 59, v TOZD LINT, ZSE, ICL 3 delovne dni.

Oči si je poškodovalo 10 delavcev, glavo 1, telo 2, prste rok 16, ostali del roke 6, noge pa si je poškodovalo 10 delavcev.

Največ poškodb je bilo v torek 12, nato v ponedeljek 10, v petek 9, v četrtek 7, v sredo 4 in v soboto 3 poškodbe.

V mesecu marcu smo imeli 3 poškodbe več kot v istem mesecu lanskega leta.

Služba varstva pri delu

Praznična križanka

Nepravilne mere

V uredništvu smo pred dnevi dobili prispevek člana našega kolektiva, Janeza Oprešnika. S tem se je naš sila ozek krog dopisnikov povečal za enega, upajmo pa, da ga bo še kdo izmed bralcev Litostroja — Litostrojanov posnel. Torej — korajža velja.

Po naši lepi deželi sem veliko prehodil in tako me je pot zanesla tudi k prijatelju v neko tovarno, kjer delajo delovne obleke. Znanec — direktor mi je na dolgo in na široko razkazoval moderne šivalnice, kupe blaga, pa tudi že gotove obleke.

Delavci so delali, za naju se niso prav nič zmenili, zato sem postal kar malo bolj domač in sem pobral direktorja:

»No, Lojze, kam pa prodajate vse te obleke? Kje je vaše glavno tržišče?«

»Kaj praviš? Za tržišče se zani-maš, za tržišče? Naši ljudje so naše tržišče, naši ljudje. Pojdiva na-prej, pa boš videl.«

Podala sva se naprej in že kar ob vходу v tovarno se je pred nama odprlo veliko gradbišče. Delavci gradbeniki so bili obleče-ni v lepe modre delovne obleke. Ko sem to videl, sem dejal direktorju:

»Lojze, ta vaš trg pa ni daleč. Pogledj delavce v vaših oblekah.«

»No vidiš, da sem imel prav,« se mi je pohvalil direktor.

»Ampak Lojze, kako pa delate te vaše obleke, saj so nekateri v njih tako smešni.«

»Kako smešni?« se je direktor začudil.

»Ja, pogledj no, kako kratke hlače imajo nekateri. Ko jim je krojač jemal mero, so prav gotovo stali v vodi.«

»Se ti malo norčuješ?« me je skoraj užaljeno vprašal in me ob tem pozorno pogledal. »Saj ven-dar delamo po JUS.«

»Že, že,« sem mu odvrnil. »De-late po JUS, na krčenje blaga pa pozabljate.«

Janez Oprešnik

URESNIČITI PROGRAM IZOBRAŽEVANJA

V času od 5. do 7. marca so se seminarja za novoizvoljena vodstva sindikata in predsednike sindikalne podružnice v TOZD-PI v Škofji Loki udeležili tudi člani iz našega združenega podjetja. Seminar je organiziral Mestni odbor sindikata delavcev v industriji in kril stroške organizacije.

V podjetju bo na osnovi sklepov IO sindikata potrebno pripraviti program za idejno politično usposabljanje preostalih članov izvršnega odbora sindikata in podružnic v TOZD-PI, da ne bomo na tem področju v zaostanku. Če želimo biti kos nalogam, mora sindikalna organizacija sprejeti ustrezn program za usposabljanje svojega članstva. Komisija za gospodarska vprašanja in delavsko samoupravljanje ter komisija za organizacijsko kadrovska vprašanja sta pripravili program izobraževanja v podjetju, o katerem bo razpravljali še IO sindikata združene-ga podjetja.

— Sil —

Vsako delo genija je nujno rezultat navdušenja.

Disraeli

Zdrav berač je bolj srečen od zdravega kralja.

Schopenhauer

Zločin in kazni raseta na istem deblu.

Emerson

Kriv je vedno tisti, ki je odso-ten.

Palmar

ETO

Levi in despoti vidijo bolje v temi kot v svetlobi.

Berne

Veter ugasne svečo, toda razpihuje ogenj.

La Rochefoucauld

Konec je odvisen od začetka.

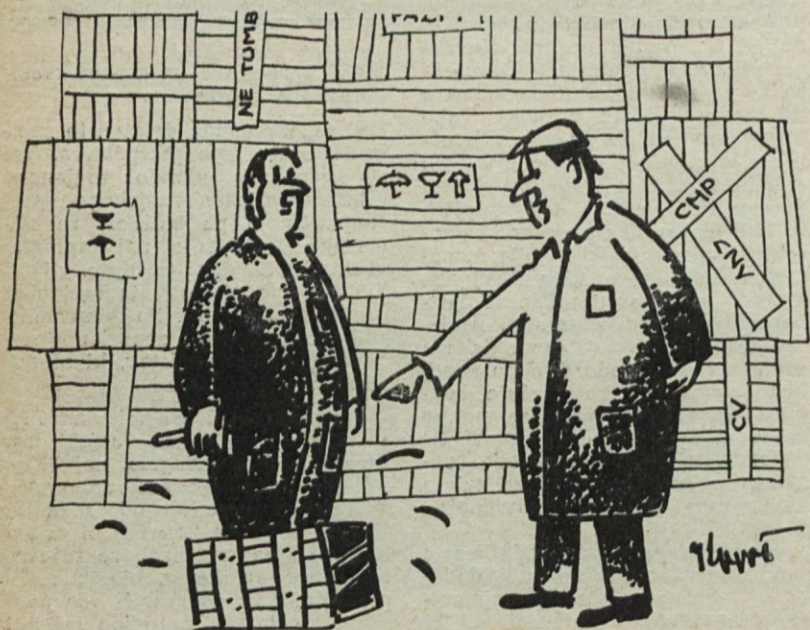
Manili

Revolucije so lokomotive zgodovine.

Marx

Časopis »Litostroj« izhaja mesečno (s posebnimi prilogami) v nakladi 5800 izvodov — Ureja ga uredniški odbor — Glavni urednik Vladimir Kovač — Odgovorni urednik Pavel Perko — Tehnični urednik Eštera Lampič — Telefon uredništva 56-021 (h. c.) int. 246 — Poštnina plačana v gotovini — Rokopisov ne vračamo — Tiska tiskarna ČZP »Primorski tisk« v Kopru

SESTAVIL: MAŠINE LOJZE		LADJIŠKI VOJNI RED	REKA V ČRNI GORI	RIDE, JAVOVI	MATEJSEV KARBONAT	TOVARNA LESNE INDUSTRIJE	KOROŠKI NARODNI PLES	GOZA V ŠVICI	OKANE-NELA ŠMOLA		
		SLIKAR-SKA DEJČICA							MEDMED BOLEČINE	KENIČNI ZNAK ZA IRIDIJ	
KEMIČNA PRVINA						ZEMELJNA NERED	BOSS DIAMANTNA ŠABSKA SOLATA			PREDLOG	VRTNA ZELENI. RASTLINA
ROMANO PAVLIŠKI PROSTITUT.											
OGRAJA			VLADIMIR NAZOR		LASTNIK KAVARNE OPNA, KOŠA						
									EBAN RDEČE BUTAVA BARVA		
	LAHKA SMRT	VIDA TOMŠIČ	INDUSTR. RASTLINA KEM. ZNAK ZA CINK		PODIEM. MODNIKI GRELNO TELO				MIZARSKA ORODJA	IVO BAJEC BEE-GLASNOST	
PREGLE-DNIK					POLJSKA RASTLINA VEZNIK			TUJE IZEN IHE MZARENJA MI			
PRISTEN, IZVIREN							IZDELOV. DOLET				
SOGLASN. S KONCA ABECEDE		NESEC V POMLADI	BERLINSKA RADIJSKA POSTAJA	JETN. PAZNIK				ZUPANČIČ			
NAKANA, NAKLEP								PEVKA KOVAČIČ			
FINSKO JEJERLO				STOPNICAST SLAP				AVT. OZN. KARLOVCA		ŽINSKA BOGINJA	ELEKTAR NA NERETVI
TURŠ, SMETANA									IHE SLOV. IGR. TVAČE VE RAZLIČNA ŠANOGL.		
DEJAVNA ZALOŽBA		STAROŽI-DOVSKI VLADAR						NE KLIIVA NADA OGRIN			NALEZI DELCI ATOHOV
ELEKTRO INDUSTRI. TADJEDEL. PULI		PROSKOVNA MERA	SIJ ČRTA NA ZEMLJEVI-IDU			SOGLASN. IN ŠANOGLAS.	OŠEŠNI ZAIMEK	MESTO V KENIJI NOČNA ALI DITAČA			
				ENAKOŠE TEN SANEČ DIVJE ŽIVALI					MESTO NA NORVEŠKEM ALEKSEJ KOŠIČIN		
GERMANSKI OREL			TELEVIZ. EKZANI					ŠKOTSKO VOLNENO SUKNO			
	LASNI SVEDR- CI					GRŠ. RIN. STARI VEK JABENICA V OČESU				AVT. OZN. NIŠA ŠPANSKO ŽEN. IHE	
		IZUMUDY. IZEN. IHE TEKO STRELNO OROŽJE					KRAJ PRI Ljublj.			ZNAK ZA SILICIJ	ŽENSKO IHE
	KAZALNI ZAIMEK			ANG. DOL. MEGA AVT. OZN. TURŠIJE						OBSADOVKI ŠAHU POP. JAR. IGZA	
	MESTNI NASAD				SLAK LOJZE				ONAN ANDREJ		

»Francelj, takoj odpelji ta zaboj!«
»Ali je to tisto bistveno zmanjšanje zalog, o katerem so zadnjič govorili samoupravniki?«

ALI VESTE . . .

— da gre zdaj zares tudi pri gradnji vlečnice na Soriški plani- ni. Na pobudo sindikalne organi- zacije je bil izbran delovni odbor, ki ima nalogo speljati zadevo do konca. Predvideno je, da bodo v počitnicah opravljena gradbena de- la, pri čemer bodo predvsem po- magali učenci ICL. Do tedaj bo posebna skupina strokovnjakov pripravila detaljne načrte, oskrbe- la potrebna dovoljenja in vse ostalo, da bo še pred zimo mogo- če zaključiti montažo. Več o tem vam bomo povedali v eni prihod- njih številčk lista.

— da je bil eden najuspešnejših tekmovalcev v letošnji smučarski sezoni ing. Janez Zupančič (SSP), ki je na obč. sind. prvenstvu do- segel tretje mesto v svoji skupini, na prvenstvu Ljubljane četrto, v družinskem tekmovanju lista An- tena spet tretje (najhitrejša ljub- ljanska družina na snegu), na So-

rici je dosegel četrti čas — a le 2 sekundi boljši od hčerke — tem- nooke pionirke . . .

— da je bilo v letošnji zimi sploh opaziti, da sinovi in hčere v marsikateri TO družinskega de- la precej spretnjeje krmarijo skozi vratca kot pa njihovi ponosni očet- je in dične mamice . . .

ETO